

Ideoplæg:

Vejen banes for mindre

I Fredericia arbejder man på en ny dagsorden for lokal anvendelse af regnvand i byen. Et tæt samarbejde mellem Vej og Park og Fredericia Spildevand skal skabe de optimale og langsigtede løsninger.

/ Af Mads Sønnegaard Poulsen, Orbicon
Leif Hansen, Visualiseringer metopos
by og landskab

Et nyt ideoplæg for Fredericia beskriver og visualiserer, hvordan lokal anvendelse af regnvand kan implementeres. Fredericia Nord er det område i kommunen, der har de største udfordringer, når det handler om regnvandshåndtering. Samtidigt har bydelen mange forskellige typer af anvendelser og et varieret terræn, der kan blive udgangspunkt for inspirerende eksempelprojekter. Oplægget bygger på et tværgående samarbejde mellem blandt andet Vej og Park og Fredericia Spildevand. Ud over konkrete forslag til Lokal Afledning og anvendelse af Regnvand, LAR-projekter, i kommunen, er brugen af hinanden på tværs blevet central. Tilgangen er, at hvis der er et

Ideer fra workshop indarbejdet i pilotprojekt til vejen

- at vandet kan transporteres synligt på/langs vejen længst muligt (i grøft).
- regulering af parkering på permeable belægninger med regnbede for endem
- der designes et nyt vejprofil; med alt hvad det indebærer (kørebaner, parkering, fortorve, grøfter, rister m.m.)
- udskiftning af chikaner til regnbede
- restarealer bearbejdes
- her og nu: etablering af regnbede på diverse restarealer

nyt vejprojekt, eller en større renovering, kan man inddrage forsyningen og i samarbejde finde en fremtidsikret løsning i forhold til klimaet. På den måde bliver byen løbende klimatilpasset, uden de helt store ekstraomkostninger.

Formidling – eksemplets magt

Centralt i idekataloget er målet med at skabe gode showcases, hvor man kan bevæge sig rundt og inden for kort afstand opleve forskellige eksempler på lokal afledning af regnvand.

Feks. skitséres en "LAR-rute" i Fredericia Nord, hvor man kan komme rundt i området og i skala 1:1 se og lade sig inspirere af forskellige LAR-løsninger. Ruten skal samtidigt være en rute, der viser hvordan man kan skabe rekreativ merværdi i sammenhæng med LAR-projekterne.

Innovation

"Vi synes, at det idéoplæg, som nu ligger på bordet, er et utroligt godt udgangspunkt for at komme videre med nogle innovative tiltag i forhold til lokal afledning af regnvand," siger ingeniør Andres Abildgaard, Fredericia Spildevand, der er projektleder på idekataloget.

vejvand i kloakken

"Vi har haft et godt samspil med 'Vej og Park' om at få projektet tænkt sammen med Fredericia Kommunes klimastrategi, der er under udarbejdelse. Det er vigtigt, at indsatsen netop går på tværs af de traditionelle sektorer," siger Andres Abildgaard. Ideoplægget er udarbejdet af Fredericia Spildevand i et samarbejde med Orbicon | Leif Hansen og metropos by og landskab (en del af Bascon).

Klimastrategi som ramme
Fredericias idekatalog har bl.a. sat fokus på det kommunale vej anlæg. Overfladevand fra veje er karakteriseret ved potentielt at være mere forurenede end overfladevand fra andre overflader. Derfor er der arbejdet med et grøftesystem, hvor der ikke sker nedsvivning af vandet, men forsinkelse. De elementer, som idekataloget arbejder med i øvrigt, er beskrevet i faktaboksen.

Civilingeniør Marianne Jensen, Vej og Park i Fredericia Kommune, har bidraget til pilotprojektet og sætter ord på de udfordringer, som vejprojekterne giver:

"Vi støtter ideer og målsætninger i LAR-idekataloget, men kan også konstatere, at implementeringen er særligt vanskelig i eksisterende veje. Der er rigtig mange hensyn, der skal forenes og et udlæg til grøfter til regnvand skal, som det er tilfældet i Fredericia

Nord, f.eks. stemmes af med hensyn til cykelstier, som vi også prioriterer højt," siger Marianne Jensen. Hun fortsætter:

"Vi kan se, at finansieringen er en udfordring. Derfor er næste skridt, at Fredericia Kommune får udarbejdet og vedtaget en klimatilpasningsstrategi. Den arbejder vi med i øjeblikket. Når vi har den på plads, forventer vi, at vi har et fælles udgangspunkt for integrering af LAR i Fredericia Kommune. Jeg hå-

ber, at strategien vil give det tværgående arbejde - som arbejdet med lokal afledning af regnvand - et løft."

Finansiering begrænser klimaindsats

Set fra Andres Abildgaards stol hos Fredericia Spildevand, er finansieringen én af de største barrierer for at få realiseret LAR-projekterne.

"Særligt de steder, hvor der er blandede ejerskab af arealer og forskellige sektorhensyn er det vanskeligt at komme videre med projekterne. Som forsyningsvirksomhed har vi nogle relativt faste rammer for, hvad vi kan og må finansiere. Det betyder, at vi med de nuværende regler ikke kan finansiere anlæg, som isoleret set er på privat grund eller er vejan-

læg, men faktisk er anlæg, som tilbageholder og forsinket regnvandet til vores kloakker - og dermed udnytter kapaciteten bedre," siger Andres Abildgaard og tilføjer:

"Vi vil gerne være innovative, men vi synes, at de formelle rammer betyder, at vi løber panden imod en mur i denne del af klimaarbejdet."

Differentierede krav

Teamleder Dorthe Pinholt Hansen fra Orbicon | Leif Hansen, der har deltaget i arbejdet med idéoplægget, er på linje med de kommunale vurderinger:

"På de eksisterende veje er det kompliceret at indarbejde LAR-løsningerne, fordi der er så mange hensyn, der skal gå op i en højere enhed. Kommunerne har nogle høje serviceniveauer, men en

tværgående tilgang kan betyde, at man må differentiere, og f.eks. et begrænset antal gange om året accepterer vand på vejene," siger Dorthe Pinholt Hansen. Hun fortsætter:

"Vi kan kigge til udlandet - Sverige, Holland og USA - og se mange eksempler på LAR-projekter på veje, der er vellykkede. Trine Skammelsen fra metopos by og landskab supplerer:

"Ja, og derfor må rammebetingelserne i Danmark forbedres, så mulighederne for at finansiere de tværgående projekter bliver fremmet. Guleroden er stor, for erfaringerne viser, at løsningerne er billigere end traditionelle spildevandstekniske løsninger, og samtidigt kan give byerne et rekreativt og grønt løft,"

Indtil videre er oplægget "Fre-

dericia Nord - Lokal Anvendelse af regnvand" kun på papir, men byen har nu et godt og solidt katalog for det videre arbejde med området.

Fredericia - LAR i veje

Målet er at forsinke vandet med bl.a. forsinkelsesgrøfter. Hvis nedbøren overstiger 1 l/s/ha, sker der overløb til afløbssystemet, og det kan ske op til fire gange om året. Det vil resultere i, at serviceniveauet overholdes i 42% mere af oplandet i forhold til nu.